

Resolusjonsforslag Kommisjoner

**Høyres landsmøte 4.- 6. mai 2012
Oslo**

Innhold:

1. **BÆREKRAFT:**
Bærekraft for å bevare velferden og møte klimautfordringene **Side 3**
2. **LIVSKRAFT:**
Livskraft gjennom en sterk sivil sektor og mer lokaldemokrati **Side 7**
3. **KONKURRANSEKRAFT:**
Konkurranseskraft for fremtiden **Side 10**

Bærekraft for å bevare velferden og møte klimautfordringene

Høyres landsmøte mener at Norge har behov for en ny og bærekraftig politikk for å bevare grunnleggende samfunnsverdier, trygge velferden og ta vare på miljøet. Enhver generasjon har ansvar for å utvikle samfunnet og ikke overforbruke ressurser, slik at neste generasjon arver et bedre samfunn enn det man selv overtok. Rammebetingelsene for neste generasjon legges nå.

Fornyelse av den norske modellen

Det norske velferdssamfunnet bygger på den nordiske modellen, som legger verdier som trygghet, frihet og samhold til grunn. Modellens ulike elementer er påvirket og drevet frem av frivillige organisasjoner, partene i arbeidslivet og de politiske partiene. Høyre har bidratt i utformingen av den nordiske modellen ved å legge til rette for verdiskaping og utvikling av gode velferdsordninger. Høyre har også gått i bresjen for å fornye modellen, blant annet gjennom omfattende deregulering på 1980-tallet, skattesenkninger og Kunnskapsløftet i den forrige sentrum-Høyre-regjeringen, og omlegging av pensjonssystemet. Frem mot 2030 vil Norge stå overfor store utfordringer ved at det blir flere eldre, færre i yrkesaktiv alder, økende sentralisering og fallende oljeinntekter. Høyres landsmøte mener at det igjen er behov for å fornye den norske modellen for å gjøre den bærekraftig.

Handlingsregelen ligger fast

Debatten om økonomisk politikk i Norge handler i stor grad om hvor mye penger som skal brukes over offentlige budsjetter, og i for liten grad om den økonomiske bærekraften i pengebruken. Høyres landsmøte viser til at handlingsregelen for bruk av oljepenger bygger på to prinsipper: Den skal sikre at oljeformuen kommer flere generasjoner til gode ved at Stortinget hvert år kan bruke avkastningen av Pensjonsfondet (satt til 4 pst), og at handlingsrommet som økt bruk av oljepenger gir skal bidra til å styrke veksten i norsk økonomi gjennom investeringer i infrastruktur, kunnskap og vekstfremmende skattelettelser. Det siste prinsippet har den rødgrønne regjeringen forlatt. Høyres landsmøte mener at handlingsregelen skal ligge fast. Det innebærer at oljepengebruken igjen skal vris til

vekstskapende investeringer. Høyre vil inkludere investeringer i miljøteknologi blant de prioriterte områdene. Det vil innebære reduksjoner i direkte næringsstøtte, administrasjon og drift. For å sikre bærekraft i den økonomiske politikken vil Høyre legge til grunn at veksten i offentlige utgifter over tid skal være lavere enn veksten i verdiskaping i fastlands-Norge.

Høyres mål: I 2030 er oljepengene forvaltet slik at de skaper trygghet for pensjon, og handlingsrommet oljepengene har gitt over statsbudsjettet er brukt til investeringer som gir Norge ny vekstkraft.

Et nytt utenforskap

Arbeid er avgjørende for å sikre gode levekår for den enkelte, og grunnlaget for vår velferd. Den viktigste oppgaven i velferdspolitikken er å legge til rette for at så mange som mulig kan delta i arbeidslivet. Stadig flere nordmenn mottar offentlig stønad, og om lag hver femte person i arbeidsfør alder står i dag helt eller delvis utenfor arbeidslivet. Resultatet er at vi er i ferd med å få et nytt utenforskap. Vi vet også at utenforskapet går i arv, fordi barn av foreldre som går på uføretrygd har økt sannsynlighet for å havne i samme situasjon selv. Elever som ikke fullfører videregående skole har større risiko for å bli uføretrygdet i tidlig alder enn de som fullfører, og det blir stadig færre jobber til ufaglært arbeidskraft.

Høyres landsmøte mener at denne utviklingen skaper et nytt klasseskille i Norge, og at politikken må legges om for å sikre flere deltagelse i arbeidslivet og for å bekjempe fattigdom. Velferdsordningene må legge til rette for aktivitet og å hjelpe folk inn i arbeidslivet, slik at flere får muligheten til å prøve seg. Skolen må legge vekt på kunnskap, mangfold og valgfrihet, og at ingen elever skal falle utenfor. Skattepolitikken må bidra til at det blir mer lønnsomt å jobbe enn å gå på trygd, og belønne alle som kan jobbe litt. Alder skal i seg selv ikke være et grunnlag for å skyve mennesker som kan og vil jobbe ut fra arbeidslivet.

Høyres mål: I Norge 2030 er andelen som står helt eller delvis utenfor arbeidslivet halvert sammenlignet med 2012.

Mangfold og nytenkning

De universelle velferdsløsningene som kjennetegner den norske modellen er avhengig av legitimitet. Samtidig som det offentlige bruker mer penger enn noen gang står mange i kø og venter lenge på viktig behandling. Flere nordmenn enn noen gang tegner private forsikringer for helsetjenester, til tross for at dette skal dekkes av skattepengene. Dette er uttrykk for fallende tillit til det offentlige. Høyres landsmøte mener at det er behov for velferd som virker, større mangfold og nye løsninger. Graderte egenandeler må brukes istedenfor offentlige kvoter og lange ventetider for å sikre alle god tilgang på prioriterte helsetjenester.

Høyres mål: I Norge 2030 er det pasientenes helsevesen, der alle prioriterte helsetjenester er offentlig finansiert, men med et mangfold av offentlige og private tilbud.

Miljøvennlige regionsentre

Høyres landsmøte mener at det må satses på sterke regionale sentre for å sikre livskraft og konkurransekraft i alle deler av Norge. Prognosene for 2030 viser at befolkningen i landets største storbyområder vil øke med 30-40 prosent. Dette vil skape et stort press på velferdstjenester, boligpriser og arealutnyttelse, og gi betydelige utfordringer når det gjelder økte utslipp av støv og partikler fra trafikken. En bærekraftig utvikling stiller krav til at så vel klimagassutslipp som lokale luftutslipp fra transportsektoren må reduseres betydelig. I tillegg må transportløsningene være mer arealeffektive. Bærekraftig miljø må derfor få en sentral plass i arealplanlegging i byer og tettsteder, og planleggingen må samordnes på tvers av kommuner i forkant av utbygging av nye områder for næring og bolig. Staten må opptre som en medspiller i slike prosesser og ta en større del av det finansielle ansvaret for offentlig transport i de store byene.

Høyres mål: I Norge 2030 er det gjennomført betydelige investeringer i bane- og bussløsninger, og de fleste personreiser i storbyene foretas kollektivt eller på sykkel.

Offensiv klimapolitikk

Menneskeskapte klimaendringer er den største utfordringen for et bærekraftig nasjonalt og globalt miljø de kommende tiår. Høyres landsmøte mener at markedsøkonomien er en

forutsetning for å løse utfordringene vi står overfor på klimaområdet, og mener at det må bli dyrere å forurense og billigere å opptre miljøvennlig. Internasjonal handel med utslippskvoter er det mest effektive virkemiddelet for å redusere klimagassutslippene og må kombineres med offentlig støtte til forskning, teknologiutvikling og implementering av nye teknologiske løsninger. Høyres landsmøte vil intensivere arbeidet med å utvikle ny teknologi som kan bidra til å redusere, rense og lagre utslipp av klimagasser.

Klimautfordringen er global, og Høyres landsmøte mener at den kun kan løses på overnasjonalt nivå. EU er i dag ledende i internasjonalt klimaarbeid, og er det eneste forpliktende overnasjonale organ med evne og vilje til å vedta bindende mål og tiltak for å redusere klimagassutslippene til et bærekraftig nivå. Høyres landsmøte legger til grunn at Norge innen 2030 blir fullverdig medlem av EU, noe som vil gi muligheter for å arbeide for effektive og gode klimaløsninger for Europa på lik linje med øvrige medlemsland. Norge har med sine naturressurser mye å bidra med på klimaområdet, og har blant annet potensial til å være blant Europas ledende leverandører av fornybar, utslippsfri energi. Prognosene viser at Norge og Norden vil ha et betydelig kraftoverskudd de kommende årene, og Høyres landsmøte mener derfor at vi frem mot 2030 bør styrke overføringsforbindelsene for elektrisk kraft mellom Norden og det øvrige Europa.

Høyres mål: Norge er i 2030 karbonnøytralt. Det er gjennomført utslippsreduksjoner som motsvarer våre utslipp av klimagasser, innenfor rammen av et internasjonalt kvotesystem.

Livskraft gjennom en sterk sivil sektor og mer lokaldemokrati

For Høyre handler livskraft om det som knytter oss sammen som mennesker. Familien, barnehagen, skolen, idrettslaget, arbeidsplassen, eldresenteret og utallige andre fellesskap danner det lappeteppet av relasjoner som binder mennesker og generasjoner til hverandre. Høyres landsmøte er opptatt av at hver og én av oss skal ha best mulige kår for å utvikle det beste i oss selv i møtet med andre mennesker, og dermed også for å utvikle samfunnet som helhet.

Utfordringer og muligheter

I 2030 vil det norske samfunnet være preget av globaliseringen. Folk i Norge vil ha ulike referanserammer, verdier, livssyn og religioner, noe som vil by på utfordringer. Økonomisk globalisering fører med seg økt rikdom, men også usikkerhet og raske omveltninger for enkeltmennesker og lokalsamfunn. Samtidig vil vilkårene for å skape et livskraftig samfunn preget av kreativitet og omstillingsevne være bedre enn noen gang. Forutsetningen er et balansert forhold mellom individet, sivilsamfunnet og staten, slik at det skapes muligheter for den enkelte.

Robuste fellesskap

En sterk sivil sektor er avgjørende for å sikre frihet, mangfold og maktbalanse. Livskraften i sivilsamfunnet er imidlertid avhengig av at ikke grupper av mennesker lever i parallelle samfunn, men at alle deler noen felles verdier som knytter oss sammen. Vellykket integrering handler ikke bare om deltagelse i skole og arbeidsliv, men også i de frivillige fellesskapene.

Høyres landsmøte vil møte utfordringene frem mot 2030 med forankring i vårt kristne kulturgrunnlag, rettsstaten og folkestyret. Grunnlaget er balansen mellom plikt og rett, mellom personlig frihet og sosialt ansvar, mellom fellesskap og individ. Verdier som bør stå sentralt og være felles for de som bor i Norge i 2030 er demokrati, likestilling, likeverd, åndsfrihet, solidaritet, toleranse, vitenskapelig tenkemåte og deltagelse. Dette er verdier alle kan samles om, uavhengig av religion eller etnisk og kulturell bakgrunn. Det er viktig å verne om disse verdiene, samtidig som det norske samfunnet skal ha rom for mennesker fra alle

kulturer og trossamfunn. Et kulturelt og livssynsmessig mangfold vil utfordre oss på om vi som samfunn klarer å leve opp til de verdiene samfunnet er bygget på. Å lykkes krever at den enkelte viser respekt og raushet overfor andre, og at vi kjemper imot krefter som truer våre felles verdier.

Høyres landsmøte mener også det er viktig at det sivile samfunn er mest mulig uavhengig av politiske myndigheter og byråkrati. Frivillighet har en egenverdi, og ikke skal sees på som et virkemiddel for å oppnå politiske mål. Statens rolle skal først og fremst være å legge til rette for et fritt og økonomisk uavhengig organisasjonsliv, ikke å være en premissleverandør som finansierer de organisasjonene som fremmer statens interesser.

Høyres mål: Norge har i 2030 en sterk og uavhengig sivil sektor, som ligger i verdenstoppen hva angår deltagelse fra alle deler av befolkningen.

Mer makt nærmere folk

Høyre landsmøte ønsker et fritt og åpent samfunn bygget nedenfra. Beslutninger som er fattet av de som selv er berørt, får et bedre beslutningsgrunnlag og sterkere legitimitet enn avgjørelser fattet uten lokal forankring og medbestemmelse. Tiden etter 1945 har vært preget av at staten har styrket sin stilling i økonomi og næringsliv, og på stadig flere områder har man sett at statlig overstyring har overtatt på områder som tidligere var styrt av frivillige sammenslutninger, lokaldemokratiet eller den enkelte. Det lokale selvstyret er kommet under press som følge av økt rettighetslovgivning, sentral øremerking av midler og overprøving av lokale vedtak. For partiene på venstresiden i norsk politikk har denne maktforskyvningen vært ledd i et ideologisk prosjekt med mål om at staten – forstått som det ene, store ”fellesskapet” – skal være den dominerende leverandør av velferdstjenester.

Høyres landsmøte mener at kommunene kan spille en viktigere rolle når det gjelder å utvikle og tilby velferdstjenester, og å bestemme over lokale ressurser. Høyre ønsker en kraftig reorganisering av maktfordelingen mellom stat og kommune. En slik makt og

ansvarsforskyvning vil forutsette større og mer robuste kommuner. Mer makt og ansvar til lokaldemokratiet krever større og mer robuste kompetansmiljøer i kommunene.

Høyres mål: I Norge 2030 er lokaldemokratiet styrket ved at offentlige tjenester på sentrale områder som helse- og omsorg, sosial, utdanning, samferdsel og infrastruktur besluttes av folkevalgte organ på lokalt nivå. Kommunene har fått utvidet myndighet på bekostning av staten når det gjelder areal, miljø og ressurser. Det er gjennomført en omfattende kommunereform som har gitt færre, større og mer robuste kommuner, med flere oppgaver og mer politisk ansvar.

Religiøst mangfold

Høyres landsmøte mener at tro og livssyn først og fremst er en privatsak, og at det derfor er viktig å legge til rette for at den enkelte kan utøve sin tro og sitt livssyn uten statlig innblanding. Høyres utgangspunkt er at ethvert tros- og livssynssamfunn fullt ut skal kunne styre sin egen virksomhet forutsatt at norsk lov følges. Staten må derfor også understøtte de ulike livssynssamfunn på en likeverdig måte, samtidig som man erkjenner Den norske kirkes spesielle rolle i norsk historie og samfunnsliv. Høyres landsmøte mener at de økonomiske tilskuddene til tros- og livssynssamfunn skal være basert på likebehandling, og støtter arbeidet for én samlet og helhetlig lov som ivaretar livssynspolitikken i Norge. Høyre ønsker ikke et antireligiøst samfunn, fritt for synlige religiøse verdier og symboler, men et samfunn som bygger på likeverdig sameksistens av livssyn som fritt kan komme til uttrykk.

Høyres mål: I Norge 2030 fører staten en politikk som legger til rette for at både enkeltpersoner og tros- og livssynssamfunn kan utøve sin tro og sitt livssyn uten statlig innblanding, og for et mangfold av religiøse uttrykk i det offentlige rom.

Konkurranseskraft for fremtiden

Høyres landsmøte peker på viktigheten av å skape trygghet for fremtidig velferd gjennom å satse på kunnskap og konkurranseskraft i dag. Norsk næringslivs konkurranseskraft påvirkes av de rammevilkårene myndighetene setter for norske bedrifter i møtet med utenlandske rivaler, men også av standarden på veier og annen infrastruktur og av kvaliteten i skolen. Mange av de arbeidsplassene Norge trenger for å skape verdier i 2030 er ennå ikke skapt, og Høyres landsmøte mener at det er nå vi må satse på fremtiden.

Bedre rammebetingelser

Med en ryggsekk fylt av særnorske skatter, regler og avgifter, må norske bedrifter hver dag ut og kjempe mot internasjonale konkurrenter med bedre rammevilkår. Formueskatten gjør at norske eiere blir straffet for å bli i Norge og at nye investeringer utsettes eller flyttes ut. Arveavgiften gjør generasjonsskifte i familiebedrifter vanskelig. Hvert år bruker norske bedrifter om lag 54 milliarder kroner på å etterleve rapporteringskrav til myndighetene. Administrative kostnader og unødvendig byråkrati tapper norske bedrifter for konkurranseskraft. Derfor må vi sørge for at gründere, bedriftseiere og ansatte får anledning til å bruke tiden sin på verdiskaping. Høyres landsmøte vil fjerne formueskatten på arbeidende kapital og fjerne arveavgiften, gjøre det mer lønnsomt å være i arbeid ved å senke skatte- og avgiftsnivået, og redusere skjemaveldet gjennom forenkling av lover og regler.

Høyres mål: I 2030 har Norge et av Europas mest innovative næringsliv, med sikre og spennende arbeidsplasser som bidrar til å trygge velferden. Norske bedrifter har i det vesentligste et sterkt og spredt privat eierskap, og Norge er et attraktivt lokaliseringssted for internasjonale kompetansebedrifter.

Moderne infrastruktur

Vedlikeholdsetterslepet på det norske veinettet er enormt og nye samferdselsprosjekter bygges stykkevis og delt. Høyres landsmøte mener at et veisystem i verdensklasse, en moderne jernbane, en trygg farled, god bredbåndsdekning og et effektivt postsystem utgjør

ryggraden i en konkurransedyktig nasjon. Næringsdrivende, pendlere, skoleelever og småbarnsfamilier er alle avhengige av å komme raskt frem og trygt hjem. Derfor trenger vi et solid løft i vår satsing på samferdsel.

Høyres mål: I 2030 er det norsk veinettet og annen infrastruktur på samferdselsområdet kraftig rustet opp gjennom økte investeringsrammer i Nasjonal transportplan. Mange prosjekter er fullført som følge av offentlig-privat samarbeid.

Krafttak for kunnskap

Norge har muligheten til å bli verdensledende på kunnskap. Det er imidlertid et problem at 1 av 5 elever går ut av den norske grunnskolen med så svake leseferdigheter at de vil ha store problemer med å gjennomføre videregående opplæring og studier samt å møte elementære krav i arbeidslivet. Samtidig er frafallet i videregående opplæring urovekkende høyt. På høyere nivå utdannes det for få ingeniører, og med dagens utdanningstakt kan Norge komme til å mangle 18.000 lærere i 2020. Andelen bedrifter som driver forskning og utvikling faller.

For å møte en tøff global konkurranse er det derfor helt nødvendig at Norge styrkes som kunnskapsnasjon. Høyres landsmøte vil redusere frafallet i skolen og gjennomføre et løft for yrkesfagene, satse på etter- og videreutdanning av lærere, etablere flere studieplasser på studier som gir den kompetansen som trengs i fremtidens arbeidsmarked, og styrke samarbeidet mellom utdanningssektoren og næringslivet for å skape en kultur for entreprenørskap. Høyre landsmøte mener at det er viktig å investere mer i forskning og utvikling for å skape et bedre grunnlag for fremtidens verdiskapning, og vil øke bevilgningene til forskning, blant annet gjennom å styrke SkatteFUNN, gjenopprette Forskningsfondet innenfor rammene av Statens Pensjonsfond – Utland, og styrke tilgangen på privat kapital til forskning og utvikling, spesielt såkornkapital.

Høyres mål: I Norge 2030 er læreryrket et høystatusyrke som tiltrekker seg de flinkeste elevene fra videregående skole. Norge scorer blant de 10 beste landene i OECD når det

gjelder leseferdigheter og matematikk. Norge har også i 2030 et forskningsuniversitet som hevder seg internasjonalt og som er høyest rangert blant de nordiske universitetene.